ZBIORY OŚRODKA KARTA

WOLNI I SOLIDARNI

Solidarność Walcząca

PISMO ORGANIZACJI SOLIDARNOŚĆ WALCZĄCA Nr 20/164, cena 10 zł
Dwutygodnik, wydanie A 18 października-1 listopada 1987 r.

W SPRAWIE "PIERIESTROJKI" W PRL

Czwartkowym V Plenum KC oraz sobotnim /9 X/ posiedzeniem Sejmu władze PRL zainicjowały "pieriestrojkę". Całość sytuacji w bloku sowieckim nie skłania do ironii. Jest źle - katastrofalnie. Partyjni wielkorządcy wiedzą o tym lepiej od nas. Koniec z harcami, zaczyna się bitwa. Klasyczny układ frontu władza kontra społeczeństwo jeszcze jest wyraźny, ale nie najważniejszy.

Kierunek zasadniczy to zmaganie się z wyzwaniem XXI wieku. W jakich układach i formie zostanie rozegrana walka zależy i od nas /społeczeństwa/ i od władzy /komunistów/. Władze częściowo odchodzą od własnych dogmatów i zgubnej praktyki w gospodarce. Ale starym trybem usiłują oszukać nas /i siebie/ nic nie znaczącymi ustępstwami na rzecz partycypacji społeczeństwa we władzy - konwenty konsultacyjne szczebla wojewódzkiego, referendum n/t reformy /czytaj: podwyżki cen/. Jasno stwierdzamy: zapóźno na grę pozorów. Wygrać cywilizacyjne wyzwanie, ocalić kraj można tylko z upodmiotowionym narodem, reprezentowanym przez niezależne organizacje związkowe, społeczne i polityczne. Komuniści muszą to uznać. Albo potrafią w szeroko rozumianym własnym i ogólnym interesie stopniowo ustępować, dopuszczać do ewolucyjnej demokratyzacji systemu, lub zostaną zmieceni w ogniu rewolucyjnym. Trzeciego wyjścia nie ma. Uzmysłowić to sobie muszą również osoby, grupy i środowiska poczuwające się do duchowej więzi ze społeczeństwem i nie rozmieniać swych autorytetów na pseudodemokratyczne fikcje.

Nie odrzucając zatem /patrz Program SW/ wspólnego z komunistami demontażu ustanowionego przez nich totalitaryzmu, nie pójdziemy na żadne gierki i kombinacje. Będziemy się im sprzeciwiać i nakłaniać do bojkotu podobnych posunięć. Jesteśmy natomiast gotowi zaakceptować uczciwy ewolucyjny plan przejścia od komunizmu do demokracji. Z konieczności szybkiego wejścia na taki szlak zdają sobie sprawę wszyscy światli i odpowiedzialni Polacy - z obozu rządowego również. Nie chcemy zemsty i przelewu krwi. Chcemy zniesienia ekonomicznych nonsensów i politycznej opresji. Chcemy wolności i demokratycznego współudziału we władzy. Tylko wtedy możemy odpowiadać za to co się stanie z Polską.

Andrzej Lesowski

GŁOSY I ODGŁOSY

xx Fragment rozmowy-wywiadu /nieautoryzowanego/ z Lechem Wałęsą /7 IX/:
Pyt. -Czy uważa Pan, że to jest pozytywne zjawisko taka np. współpracująca z reg. dolnośląskim, silna tam SW? Czy to nam pomaga w tak zwanym porozumieniu, o którym Pan często mówi? Odp. -To zależy od filozofii. Jeśli powiemy, że słuszne jest dążyć do jedności, no to takie boczne działanie jest szkodliwe. Ja powiedziałem - bardzo dawno, zaraz po internowaniu - że trzeba tworzyć pluralistyczne grupy i pomagać im. I oczywiście rozumiałem już wtedy, że się będziemy kłócić, różnić pozytywnie, czasem negatywnie, ale że to będzie normalne. Wiedziałem, że oni powstaną i wiele innych powstanie, kiedy tylko wprowadzono stan wojenny. A jak się nazwą, to już zupełnie inna sprawa. Tak, tak, bardzo dobrze, że działają, że nawet mnie ochrzaniają.

xx Jerzy Urban pokazał korespondentom i telewidzom kilka celowników optycznych /mają je myśliwi przy lepszych strzelbach/ i kilka pistoletów gazowych /noszą je na Zachodzie kobiety w torebkach/ , jako dowody na to, że panowie Milewski i Kaleta za granicą, a Bujak i cała Solidarność Walcząca w kraju mają się terroryzmu. I to właśnie teraz, w obliczu reform na miarę trzęsienia ziemi! Co naprawdę było w tym transporcie i czy był to transport czy czysta prowokacja - pozostanie tajemnicą SB. Nas będzie interesował los Krzysztofa S., który podobno usiłował holować ową przyczepę. Dla Urbana jest on przestępcą celnym, bo nie zgłosił transportu do celenia /przecież nie on przekraczał z nim granicę !/, dla nas - kolejnym więźniem politycznym.

Kontynuujemy przedruk projektu "Zasad Ideowych i Programu SW" /z czerwca br./. W nrach 12,15 i 18 zamieściliśmy Deklarację, Streszczenie oraz rozdz. I i II. Tutaj, na str. następnych, przeskakujemy do rozdz. V. Treści w nim zawarte są szczególnie aktualne wobec planowanej przez władze PRL reformy systemu.

red.

V. PROGRAM BIEŻĄCY

5.1. Przesłanki programowe.

Chcemy aktywnie uczestniczyć w procesie przezwyciężania i wychodzenia z komunizmu. Chcemy być tego procesu znaczącym czynnikiem – inicjować opór i współdziałać z walczącymi o prawa i sprawiedliwość.

Doceniając rolę kompromisu w osiąganiu celów politycznych, odrzucamy możliwość porozumienia z komunistami – oni wszelkie umowy ograniczające ich władzę lekce sobie ważą i łamią gdy tylko mogą. Chcemy tę władzę pozbawić władzy – na rzecz rządu demokratycznego.

Nie jesteśmy w stanie przewidzieć czy upadek tego systemu nastąpi stopniowo czy gwałtownie – w rewolucyjnym wybuchu. Najprawdopodobniejsza wydaje się jakaś kombinacja obu wariantów. Wiele zależeć będzie od postępowania samych komunistów. My, uważając wyjście ewolucyjne za bezpieczniejsze – również dla nich – chcemy przygotować organizację na każdą ewentualność. Ponadto chcemy swą działalnością już tu i teraz przyczyniać się do wzrostu samowiedzy i szeroko pojmowanej niezależności społeczeństwa.

5.2. Cele i postulaty pośrednie – w rozbiciu na kolejne fazy wyswabadzania się z komunizmu.

Faza A – wymuszanych reform odgórnych, w której czynnikiem dominującym będzie zmaganie się z kryzysem społeczno-gospodarczym.

– Stopniowe ograniczanie represji za niezależną działalność społeczno-polityczną.

– Przełamywanie informacyjnego monopolu państwa, aż do zniesienia cenzury i ustaw zabraniających cokolwiek wydawać, kolportować, wygłaszać publicznie, wyświetlać na video itp. (za wyjątkiem pornografii, obelg osobistych i tajemnic państwowych).

– Doprowadzenie do respektowania przez organy władzy praw i przepisów przez nią ustanowionych oraz ich dostosowanie do Paktów i Praw Międzynarodowych.

– Powstrzymywanie przerzucania skutków kryzysu wyłącznie na barki ludzi pracy. W odpowiedzi na podwyżki cen wymuszanie podwyżek płac, emerytur i rent.

– Ograniczenie rozbudowy przemysłu zbrojeniowego i produkcji dla produkcji, zamiast dla ludzi.

– Poszerzenie prywatnego i spółdzielczego sektora gospodarki. Obniżenie obciążeń podatkowych, uproszczenie wydawania zezwoleń. Uniezależnienie zarządów spółdzielni od partii.

– Nadanie większych uprawnień samorządom pracowniczym, m.in. prawa do powoływania dyrektora.

– Przekazanie części przedsiębiorstw państwowych na własność załogom reprezentowanym przez Radę Pracowniczą.

– Przejęcie przez chłopów niezagospodarowanej ziemi należącej do państwa.

– Odebranie państwu monopolu skupu produktów rolnych. Wolny handel artykułami spożywczymi.

– Odebranie państwu monopolu handlu zagranicznego.

– Utrzymanie zasady, że za kredyty udzielane władzom PRL społeczeństwo i jego przyszłe demokratyczne rządy nie ponoszą żadnej odpowiedzialności.

– Przyznanie każdemu obywatelowi PRL paszportu i możliwości wyjazdów zagranicznych (chyba, że istnieje sądowe podejrzenie o przestępstwo).

– Zniesienie lub obniżenie do kwot minimalnych cła na artykuły, których brakuje w kraju (samochody osobowe, telewizory, magnetowidy itp.).

– Zezwolenie na działalność więcej niż jednego związku zawodowego w każdym zakładzie pracy.

– Autonomia i samorządność wyższych uczelni.

– Upadek obecnej ekipy władzy, na czele z gen. Jaruzelskim, ekipy skompromitowanej stanem wojennym, blokadą reform i rządami bez widoków na poprawę stopy życiowej.

Faza B – współudziału w rządzeniu krajem niezależnych, zorganizowanych sił społecznych. Czynnikiem dominującym w tej fazie będą procesy upodmiotowienia społeczeństwa i rozdziału władzy politycznej od sfery ekonomicznej.

– Ustanowienie, jeszcze w ramach systemu, rządów nowej ekipy przychylnej demokratycznym reformom.

– Powrót do legalnej działalności NSZZ „Solidarność". Legalizacja niezależnych związków chłopskich, Niezależnego Zrzeszenia Studentów, związków twórczych, Stowarzyszenia Dziennikarzy itp. – faktyczna gwarancja swobód związkowych.

– Legalizacja stowarzyszeń producentów i konsumentów, fundacji, stowarzyszeń charytatywnych, Patronatu nad więźniami itp.

– Dopuszczenie do działalności ponadzakładowych struktur samorządów pracowniczych.

– Odpolitycznienie szkolnictwa i organizacji młodzieżowych, m.in. harcerstwa.

– Usunięcie komórek PZPR z terenu zakładów pracy. Pełne usamodzielnienie przedsiębiorstw.

– Zniesienie politycznych i biurokratycznych ograniczeń na podejmowanie działalności gospodarczej.

– Wprowadzenie jednolitego dla wszystkich sektorów gospodarki, wymienialnego pieniądza oraz rynku kapitałów i papierów wartościowych. Otwarcie kraju dla kapitału spółek ponadnarodowych.

– Wzrost płac realnych i emerytur. Zasiłki dla bezrobotnych. Zmiana systemu wynagradzania, tak żeby nauczyciel nie zarabiał mniej od milicjanta, a

inżynier od hydraulika. Cenimy pracę uczciwego milicjanta i fachowego hydraulika, ale chodzi o to, żeby dowartościować wykształcenie i kwalifikacje niezbędne do wyciągnięcia kraju z kryzysu.

— Parcelacja większości Państwowych Gospodarstw Rolnych. Za wyjątkiem PGR-ów specjalistycznych, prowadzących produkcję nasienną, zarodową itp. oraz Gospodarstw wzorowych.

— Przeprowadzenie demokratycznych wyborów do samorządów terytorialnych.

Faza C — dochodzenia do pluralizmu politycznego w Polsce i przechodzenia do partnerskich, równoprawnych stosunków między państwami obozu. W tej fazie upodmiotowione społeczeństwo będzie zawiązywać stronnictwa polityczne i wyłoni własną demokratyczną władzę w państwie.

— Przystąpienie do legalnej działalności partii i stronnictw politycznych.

— Odpolitycznienie wojska, milicji i wymiaru sprawiedliwości.

— Doprowadzenie do wolnych demokratycznych wyborów.

— Wycofanie wojsk radzieckich z Polski.

— Ustanowienie nowej formuły stosunków politycznych z państwami ościennymi, weryfikacje umów handlowo-gospodarczych.

Powyższy podział na kolejne fazy służyć może jako pewna konstrukcja porządkująca. Radzi będziemy, gdy rzeczywistość wyprzedzi podziały. Najogólniej — przewidujemy, iż fazy A i B zostaną zrealizowane do połowy lat 90-tych, a faza C jeszcze w tym stuleciu.

5.3. Cele różne.

— Wystawienie w Warszawie Pomnika Ofiar Katynia, symbolizującego sowieckie zbrodnie względem Polaków podczas II wojny światowej.

— Wystawienie Pomnika Górnikom kopalni „Wujek" w Katowicach i Ofiarom demonstracji 31 VIII 1982 r. w Lubinie.

— Powtórne zbadanie okoliczności śmierci Grzegorza Przemyka, Piotra Bartoszcze, ks. Jerzego Popiełuszki, Marka Antonowicza i tzw. „niewyjaśnionych przypadków", w których zginęli ludzie.

— Zadośćuczynienie osobom represjonowanym po wprowadzeniu stanu wojennego: wypłata odszkodowań rodzinom ofiar; przyznanie godziwych rent tym, którzy utracili zdrowie w wyniku pobicia, więzienia; przywrócenie do pracy zwolnionych z przyczyn politycznych itp.

— Otwarcie w większych miastach schronisk dla bezdomnych (podobnych do Schroniska im. Brata Alberta we Wrocławiu).

— Przyznanie prawa do organizowania się, do nauki mowy ojczystej i religii Polakom w ZSRR.

— Transmisja również w telewizji coniedzielnej radiowej mszy św.

— Pięciodniowy tydzień pracy i wszystkie soboty wolne od zajęć szkolnych.

5.4. Stanowcze postanowienie.

Przytoczona lista celów i postulatów nie pretenduje do kompletności, nie ustala terminów i kolejności. Jesteśmy gotowi zabiegać o nie wraz z różnymi podmiotami, nie wykluczając kół bliskich władzy. Lecz ani powodzenia, ani porażki na tej ścieżce nie przekonają nas do porozumienia z rządem komunistycznym. Będziemy z uporem prowadzić prace i przedsięwzięcia, które, wierzymy, przywiodą nas do Rzeczypospolitej Solidarnej. Oto one (w punktach):

5.5. Walka o serca i umysły.

Potęgą, której słusznie boją się tyrani, jest niezniszczalne pragnienie do życia w prawdzie i wolności. Można je przytłumić i zepchnąć z pola świadomości społecznej. Można nazwać mrzonka. Do czasu.

Prowadzimy walkę o odrzucenie kłamstwa i wewnętrznej niemocy. O to, żeby ludzie uwierzyli w realność swych marzeń, wtedy okażą się one realne, wtedy razem — wygramy.

Będziemy rozpowszechniać idee i wartości, które wyznajemy. Będziemy:

— Świadczyć za tymi wartościami sobą. Postępowaniem i postawą odciskać własne piętno na otoczeniu.

— Zwiększać zasięg oraz poprawiać poziom i jakość naszych wydawnictw.

— Poszerzać kolportaż pism i książek niezależnych, w szczególności pokrewnych nam ideowo.

— Sprowadzać do kraju wydawnictwa emigracyjne, kasety, sprzęt poligraficzny itp.

— Wydawać teksty w językach obcych i przerzucać je do krajów ościennych.

— Docierać do nowych środowisk i regionów (ulotki, hasła i symbole na murach, wysyłka listów itp.).

— Wzywać do niezależnych manifestacji (1 Maja, 31 Sierpnia).

— Rozbudowywać Radio SW.

— Zawiązywać i wspierać grupy samokształceniowe.

— Prowadzić podziemne biblioteki, wypożyczalnie nagrań i video.

5.6. Walka o poprawę warunków życia.

Polacy i wszyscy żyjący w tym systemie stoją przed nierozwiązalnym problemem: praca dla siebie czy dla komunizmu? Dramat polega na tym, że system mamotrawi i zabiera sporą część naszej pracy. Jedyne doraźne wyjście, to stale powiększać, gdzie się da, obszary społecznej niezależności — duchowej i materialnej. Jeśli chodzi o wykształcenie i fachowość, o kulturę i poziom życia, to im lepiej tym lepiej. Ale jest gorzej, kiedy środki wypracowane przez ludzi idą na zbrojenia, tajną policję, aparat partyjny — na system. Im więcej będą komuniści zmuszeni dać ludziom, tym mniej zostanie na ich niecne cele. Dlatego będziemy popierać takie ruchy i naciski na władze, które wymuszają więcej praw i samorządności, ograniczają wyzysk. Tak więc:

— Nie uznajemy nielegalnej decyzji o rozwiązaniu NSZZ „Solidarność" i popieramy jego walkę o prawo do zrzeszania się w wolnych związkach zawodowych.

— Popieramy niezależny ruch ludowy — chłopów, którzy od zarania komunizmu w Polsce skutecznie bronią swej ziemi i narodowej tożsamości.

— Popieramy: niezależne harcerstwo, szkolne komitety oporu, ruch Wolność i Pokój, Federację Młodzieży Walczącej, Niezależne Zrzeszenie Studentów, kluby robotnicze i studenckie, Duszpasterstwa Ludzi Pracy i Akademickie, domowe spektakle i wystawy, grupy ekologiczne, gospodarcze, społecznikowskie, antyalkoholowe itp.

— Będziemy rozpoczynać oraz włączać się w spontaniczne i przygotowywane przez „Solidarność" strajki i rewindykacyjne akcje protestacyjne.

Będziemy popierać i wypróbowywać różne inne formy oporu społecznego:

— Protesty przeciwko szkodliwym warunkom pracy, zagrożeniom ekologicznym.

— Strajki absencyjne.

— Sprzeciwy rad pracowniczych wobec niesprawiedliwego rozdziału płac, świadczeń socjalnych, wobec narzuconych z góry planów itp.

— Odmowy składania przysięgi żołnierskiej w jej obecnym brzmieniu i odmowy służby w wojsku, które nie służy ojczyźnie.

— Odmowy płacenia grzywien, nadmiernych podatków rolnych, wygórowanych opłat za mieszkania, akademiki itp.

— Bojkot fasadowych struktur i imprez (neo-związki, PRON, bezradne rady, wybory, które nie są wyborami itp.). Jesteśmy za bojkotem neo-związków, gdyż posłuszne partii nie pełnią funkcji związku zawodowego, tumanią pracowników. Ale przejawy niezależności ze strony członków tych związków, ich protesty na podwyżki cen, starania o warunki pracy załóg — są po naszej myśli. Podobnie odnosimy się do innych fasadowych struktur i ich członków.

5.7. Pomoc prześladowanym.

Wszystkie reżimy totalitarne prześladują ludzi za niezależną działalność polityczną, za próby samoorganizacji, za głoszenie poglądów przeciwnych oficjalnym, niektóre nawet za praktykowanie religii.

Będziemy inicjować i wspierać akcje na rzecz obrony gnębionych ludzi i narodów:

— O wycofanie wojsk radzieckich z Afganistanu.

— O uwolnienie więźniów politycznych w ZSRR, Chinach i innych państwach komunistycznych.

— O przyznanie narodom ZSRR rzeczywistego prawa do samostanowienia.

— Potępiające gwałcenie Praw Człowieka w RPA, Chile i wszelkich dyktaturach.

Tu w Polsce będziemy rejestrować, ujawniać i piętnować fakty represjonowania z powodów politycznych. Tak dokonywane w imię bezprawnego prawa obowiązującego w PRL, jak i, tym bardziej, samowolne akty gwałtu dziejące się zwykle za cichym przyzwoleniem władz.

Będziemy, w miarę możliwości, pomagać represjonowanym i ich rodzinom. Będziemy współpracować z Komisją Praworządności i Interwencji NSZZ „Solidarność", z Komitetem Helsińskim, z ośrodkami akcji charytatywnej Kościoła, ze wszystkimi upominającymi się o prześladowanych.

Należy poniechać upokarzających często praktyk wobec aresztantów i więźniów, zhumanizować cały system penitencjarny. Znacznie wyższy odsetek więźniów w państwach komunistycznych niż demokratycznych wskazuje na kryminogenność komunizmu. Wielu więźniów pospolitych to również, pośrednio, ofiary reżimu.

(c.d. w następnym numerze)

Na prośbę o wyjaśnienie powodu wycofania mego podpisu pod oświadczeniem "Kręgu Przyjaciół Solidarności Polsko-Czechosłowackiej" /"SW" nr 16/ otrzymałem list od rzecznika inicjatywy Józefa Piniora. Pisze on, że jeden z sygnatariuszy /wymieniony z nazwiska/ "nie wyraził zgody" na podpisanie się razem ze mną. — To mógł się nie podpisywać, lub można było zwrócić się do mnie o anulowanie mego podpisu. Zresztą — mniejsza o niuanse. Dziękuję J. Piniorowi za życzliwy list, w którym pisze iż jest przekonany, "że Solidarność Walcząca uczestnicząca aktywnie w dotychczasowych akcjach organizowanych przez Solidarność Polsko-Czechosłowacką będzie dalej wspierała to ugrupowanie". Będzie. Tym akcentem chciałbym zakończyć publiczne "wyjaśnianie" niefortunnego incydentu.

Przew. SW K. Morawiecki

W poprzednim numerze opublikowaliśmy fragmenty art. St. Możejki wytykające znanych działaczy "S" Pomorza Zach. jako przeciwników akcji rejestracji zakładowych ogniw "S". Niektórzy Czytelnicy odebrali to jako napaść na zasłużonych przywódców Związku. Otóż nie. Marian Jurczyk i wymienieni tam jego koledzy cieszą się naszym pełnym szacunkiem. Tylko w tej akurat sprawie mają odmienne zdanie. Notką z art. St. Możejki chcieliśmy po prostu zasygnalizować, że w samym Związku toczy się spór na temat akcji rejestracyjnej. red.

DZIĘKUJEMY Jeleń-2000, Szpilki-500, Konie-500, Italia-13500 /sprostowanie/, Wojtek - 1000, Katwa-700, Katedra-1800, p.Zdzisio-1000, p.Jadzia-500, Mateusz-500, Lampa-2600, Ul-500, N.R.-2000, Lema-2000, Gil-2000, Kolumbowie 80-9000, Igły-1800, Tegowcy-8000, Tyczki-500, Chalanger-500, Pielgrzym-105, Z%-71500, Skorupka-26000/na FPR/, A.K.-4 kartki, Bukwa-kartka, Ela-papier, Czerwony Kapturek-1050 KSz/zaległa/, Czerwony Kapturek-100 $, Ośmioro Sympatyków-200 $, Krystyn-200 US, Krystyna-150 $, za dwie kasety W, Dema-500. Społ.Rada Fund.Wyd. dziękuje Jerzemu za 1500 oraz Janowi i Bonaw.za 500.

SW nr 20/164, zamk. 15 X 1987 Wydaje Ag.Inf.SW Nakład ok.15000 egz. Podaj dalej!